

ЩОДЕННІ ДИКТАНТИ З АВТОМАТИЧНОЮ ПЕРЕВІРКОЮ В LMS MOODLE

Гордієнко А. М., Левківський А. П.

Бібліографічний опис: Гордієнко А. М., Левківський А. П. ЩОДЕННІ ДИКТАНТИ З АВТОМАТИЧНОЮ ПЕРЕВІРКОЮ В LMS MOODLE // Якість освіти в умовах змін: наукові пошуки, педагогічна практика та предметні методики : збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Кам'янець-Подільський, 2026. С. 129-131.

Видавець: ГО «Педагогічна платформа «Якість освіти»»

Оригінальні сторінки у збірнику: 129-131

Гордієнко Алла Миколаївна, ст. викладач

Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна"

Київ, Україна

Левківський Андрій Петрович, викладач

Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут

Київ, Україна

Диктант є перевіреним багаторічною педагогічною практикою засобом підвищення грамотності здобувачів освіти. Водночас традиційна методика його проведення має низку організаційних обмежень: потребу в озвученні тексту викладачем або відтворенні аудіозапису, необхідність візуального контролю за відсутністю списування чи використання гаджетів для транскрибації, а також значні часові витрати викладача на перевірку робіт [1, 2].

Для подолання цих обмежень і перетворення диктанту на регулярну навчальну процедуру ми використовуємо інструментарій LMS Moodle. Платформа має розвинені мультимедійні засоби подання інформації, зокрема аудіальні, а також елемент "Тест" (Quiz), який дозволяє автоматизувати перевірку відповідей. Аудіофайл із текстом диктанту можна створити безпосередньо в Moodle без застосування стороннього програмного забезпечення. Як джерело тексту допустимо використовувати також відео- чи аудіоматеріали з інших ресурсів, зокрема пісенні або поетичні тексти, наприклад з YouTube. За такого підходу диктант реалізується як тестове завдання, що уможливорює застосування практично всіх відомих у педагогіці різновидів диктанту [3].

Відповідно до концепції мікронавчання (microlearning), упродовж кількох років у курсах української мови ми пропонуємо студентам навчальні та контрольні диктанти обсягом 3-7 речень із поступовим переходом до щоденного режиму. Завдання виконуються як на практичних заняттях, так і самостійно, у форматі домашньої роботи. Їх тривалість становить 10-30 хвилин, а оцінювання відбувається автоматично одразу після завершення тесту. Досвід застосування

методики свідчить, що така незалежна від викладача й миттєва оцінка має позитивний мотиваційний ефект для значної частини студентів

Створення тестового завдання з диктантом передбачає таку послідовність дій: добір тексту відповідно до теми заняття й навчальної мети; підготовка текстового файлу з правильною орфографією та пунктуацією; створення в Moodle тесту з питанням типу Short-Answer question type (Коротка відповідь) [4]. У полі формулювання питання розміщується аудіофайл із начитаним текстом. За потреби додаються два варіанти запису — оглядовий, у звичайному темпі мовлення, для попереднього ознайомлення, і основний, уповільнений, із паузами між частинами речень, що імітує умови класичного диктанту.

Окремої уваги заслуговує можливість використання систем штучного інтелекту для генерування тексту диктанту та його подальшого озвучення синтезованим голосом із заданими параметрами тембру й темпу мовлення.

Найскладнішим і водночас найбільш творчим етапом підготовки тестового диктанту є формування шаблонів відповідей, з якими Moodle буде порівнювати відповіді студентів, та розроблення системи оцінювання помилкових варіантів. Питання типу Short-Answer question type передбачає до 20 градацій оцінювання у відсотках від правильної відповіді. Перший шаблон містить точний («правильний») текст диктанту з оцінкою 100 %; наступні формуються шляхом цілеспрямованого внесення викладачем типових помилок, характерних для відповідного контингенту студентів. Як правило, достатньо 7-12 варіантів, кожен з яких містить лише одну помилку для полегшення подальшого аналізу. Для врахування нетипових відхилень (описок, відсутності пробілів, грубих орфографічних помилок) використовується символ підстановки (*), який охоплює будь-яку послідовність символів, не передбачену попередніми шаблонами. Визначення оцінки за кожен тип помилки має спиратися на педагогічну доцільність, складність теми і рівень підготовки студентів. Кількість спроб виконання диктанту визначається метою завдання. У нашій практиці контрольний диктант передбачає 1-2 спроби із застосуванням 20-відсоткового штрафу за другу спробу, результат якої і зараховується остаточно. Навчальний диктант допускає 1-3 спроби без штрафних санкцій; підсумковою є середня оцінка за всі спроби.

Робота над помилками може бути організована шляхом показу студентові правильного тексту диктанту в підсумковому відгуку, диференційованому залежно від отриманої оцінки.

Висновки. Використання LMS Moodle для організації щоденних диктантів поєднує традиційну методику навчання грамотності з можливостями цифрових технологій. Автоматизація перевірки суттєво знижує часові витрати викладача, а миттєвий зворотний зв'язок підвищує навчальну мотивацію студентів і сприяє формуванню навичок самоконтролю. Перспективним напрямом подальшої роботи є застосування штучного інтелекту для генерування текстів диктантів та їх озвучення, а також розроблення адаптивної системи оцінювання результатів.

Список використаних джерел

1. Синенко Л. М. Методичні рекомендації щодо технології проведення контрольного диктанту. Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/library/metodychni-rekomendatsii-shchodo-tekhnologii-provedennia-kontrolnoho-dyktantu-744023.html> (дата звернення: 01.07.2026).
2. Методика проведення контрольного диктанту. Сайт movlitslav. URL: <https://movlitslav.jimdofree.com/мовна-освіта/українська-мова/про-контрольний-диктант/> (дата звернення: 01.07.2026).
3. Горбачук В. Т. Види диктантів і методика їх проведення : посіб. для вчителя. Київ : Рад. шк., 1989. 96 с.
4. Short-Answer question type. MoodleDocs. URL: https://docs.moodle.org/500/en/Short-Answer_question_type (дата звернення: 01.07.2026).